

Ο ΒΙΒΛΙΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

ΤΕΥΧΟΣ Α΄.

ΙΟΥΝΙΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.— Ἡ Μήτηρ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.— Ἡ Μικρὰ Μή-
τηρ. (Συνέχεια ὅρα Τεύχ. Α΄. Σελ. 3.). — Αἱ Γυναῖκες.— Ὁ Ασπρὸς.— Ἀερὼν Βε-
σκίδ.— Γνωμικά.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΛΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

1858.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ὑπὸ Ι. Π.

Μύρλα διδάκτορας τῆς Ἱατρικῆς, χειρουργικῆς καὶ μαϊευτικῆς, Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Τριπόλει Β. Γυμνασίου, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν. ἐξεδόθη, ἀλλ' ἐξηντηλήθη ἡ πρώτη αὐτοῦ ἐκδοσις, διό ἤδη ἔγινε καὶ δευτέρα, βελτιωμένη τῆς πρώτης. παρὰ τοῦ ἰδίου συγγραφέως. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀναγκαϊότατον εἰς ἅπαντας, ὡς τὸ μόνον δυνάμενον νὰ ἀποσκορακίσῃ πολλὰς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας, θερμῶς τὰ συστάομεν. Ἡ σπανιότης τῶν τοιούτων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων εἰς τὸ Ἑλληνικόν μας ἔθνος, μᾶς ἐπιβάλλει νὰ διακρίνωμεν τοὺς καταγινόμενους εἰς τὴν σὺνταξιν τῶν τοιούτων, ἀφοῦ καταβάλλουν τοσούτους κόπους πρὸς ἀναπλήρωσιν καὶ πλουτισμὸν τοῦ ἔθνους μας. Συγχαίρομεθα οὖν τὸν Καθηγητὴν Κύριον Μύρλαν, εὐχόμενοι ἐνταυτῷ νὰ ὤωμεν καὶ ἄλλα παρ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενα.

Ο ΦΙΛΟΣ

ΤΗΣ

ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Β'.

ΤΕΥΧΟΣ Δ'.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ 1858.

ΙΟΥΝΙΟΣ.

Η ΜΗΤΗΡ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ.

ΤΟΥ Α' Ναπολέοντος μήτηρ καὶ τοῦ γ' Ναπολέοντος προμήτωρ ἦτο ἡ Κυρία Λετίτζια, περιώνυμος διὰ τε τὸν νοῦν καὶ τὰς οἰκιακὰς καὶ χριστιανικὰς αὐτῆς ἀρετὰς καὶ διότι ἐγέννησε τὸν μέγαν ἄνδρα τῆς ἐποχῆς, τὸν αὐτοκράτορα τῶν Γάλλων καὶ διαίτητὴν ἀπασῶν τῶν τῆς Εὐρώπης διενέξεων, τὸν ἐνδοξον πολεμιστὴν καὶ δορικτήτορα καὶ τὸν μεγαλοφυέστατον ἡγεμόνα, διπλωμάτην καὶ πολιτικόν· ἐγένετο δὲ συνάμα μήτηρ πέντε υἱῶν βασιλέων. Ἐγινώσκετο ἡ Κυρία αὕτη ὑπὸ τὸ ὄνομα Μαρία Λετίτζια Ραμολίνου Βοναπάρτου καὶ μετὰ ταῦτα ὡς Κυρία Μήτηρ γενέτειραν γῆν ἔσχε τὴν Κύρνον ἢ Κορσικὴν, εἰς ἣν ἀπέφυκσαν Ἕλληνες Φωκαεῖς, κατὰ τὰς 24 Αὐγούστου 1750 γεννηθεῖσα ἐν Αἰλακίῳ ἢ Ἀδιακίῳ ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο πεποικισμένη σταθερὸν χαρακτῆρα καὶ ὀρθὴν καὶ ὑγιᾶ κρίσιν· παρθένος, τὸ εἰς ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγουσα, χαριεσάτη, ὠραιότατη καὶ μία τῶν εὐγενεσέρων καὶ κομψοτέρων γυναικῶν τῆς Εὐρώπης ὑπῆρξε, τὸν τύπον παρισῶσα Ῥωμίας οἰκοδεσποίνης. Κατὰ τὸ 1767 ἡ νεᾶνις αὕτη ἐνυμφεύθη τὸν Κάρολον Βοναπάρτην, καταγόμενον ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Τοσκάνης, δικαστὴν δὲ ἐν τῇ νήσῳ Κορσικῇ. Κατὰ τὴν 7' Ἰανουαρίου 1768 ἔτεκε τὸν Ἰωσήφ Βοναπάρτην, κατὰ δὲ τὴν 16' Αὐγούστου τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1769 προσήνεγκε δῶρον εἰς πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα, εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, τὸν ἄνδρα τῶν θαυμασῶν προορισμῶν καὶ τυχῶν, τὸν μεγαλεπήβολον, μεγαλοφυῆ καὶ δαιμόνιον Ναπολέοντα. Περίεργόν τι συνέβη εἰς τοῦτον τὸν τοκετόν. Οὐσα ἡ μήτηρ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αἵφνης προσεβλήθη ὑπὸ τῶν κοιλοπονημάτων καὶ μόλις ἐφθασεν εἰς τὸν οἶκον, ἀδυνατοῦσα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ἑαυτῆς θάλαμον, ἠλευθερώθη τὸ τιμαλφέστατον τοῦτο ἄρρεν ἐπὶ τάπητος ἐξαικονίζοντος τὸν Ἀχιλλέα καὶ ἄλλους Ἥρωας, ὡς ἐν τῇ κοιτίδι τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ ἱεροῦ Ἀνδρουρίου εἴφη μελισσῶν ἵπταντο, οἷον εἰ προμήνυμα εὐφρα-

ΙΛΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

δείας καὶ γλυκύτητος λεκτικῆς· ὅθεν ἔλαβα τὴν ἀρχὴν ἡ φήμη τοῦ ὅτι ἐγεννήθη ἐπάνω τῶν δαφνῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου μετὰ τοῦ συζύγου ὑπέστη ἡ Κυρία Βοναπάρτου, ἀμέμπτου διαγωγῆς καὶ μεγάλης ἀρετῆς γυνή, τοὺς κινδύνους καὶ τὰς λύπας· κατὰ τὸ 1776 ὁ Κάρολος ἐξελέχθη μέλος τῆς πρεσβείας, ἣν οἱ εὐγενεῖς τῆς Κορσικῆς ἐξεπέσειλαν εἰς Λουδοβίκον τὸν ις', ἐκπαιδευούσης τῆς Λετιζίας ἐν τῇ νήσῳ τὰ ἑαυτῆς τέκνα· κατὰ τὸ 1777 ἐγένετο παραδεκτὸς ὁ υἱὸς Ναπολέον ἐν τῇ Βριέννῃ Σχολῇ, διακρινόμενος ἐπὶ ἠθικῇ καὶ γιγαντιαία προόδῳ. Χηρεύσασα τὰς 24 Φεβρουαρίου 1785, ὑποστρίψατο ὁκτὼ τέκνων ἀρρένων καὶ θήλειων, ἡ Κυρία Βοναπάρτου ἀνέπτυξε χαρακτῆρα τοσοῦτον εὐγενῆ καὶ σταθερὸν, ὥστε δύναται τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐγκωμιάται τὸ γυναικεῖον φύλον. Πεσοῦσης τῆς Κορσικῆς κατὰ τὸ 1793 εἰς χεῖρας τῶν Ἀγγλων, ἡ ταύτης οἰκογένεια ἀσπασθεῖσα τὴν τῆς Γαλλίας μερίδα, παραιτήσασα τὴν πατρίδα ἐζήτησεν ἄσυλον εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν. Καταφυγούσα δὲ εἰς Μασσαλίαν μετὰ τοῦ υἱοῦ Λουκιανοῦ καὶ τῶν τριῶν συγγατέρων Ἑλίσης, Παυλίνης καὶ Καρολίνης καὶ περιθαλπομένη ὑπὸ τῆς συντάξεως τῆς παραχωρηθείσης παρὰ τῆς ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως εἰς τοὺς πρόσφυγας πατριώτας, ἡ μνημονευθεῖσα Κυρία ἔζη ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν αὐτῆς πόρων ἄχρι οὗ, προδιδομένου τοῦ περιποθήτου υἱοῦ αὐτῆς Ναπολέοντος εἰς τὸ ἀξίωμα στρατάρχου τοῦ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ στρατοῦ, ἐβελτιώθη ἡ τύχη αὐτῆς τε καὶ τῶν υἱῶν. Ἀναδειχθείσης τῆς ὑπατικῆς κυβερνήσεως, ἅπαντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας Βοναπάρτου συνῆλθον εἰς Παρισίους. Ἀλλὰ οὐδόλως λησμονήσασα ἡ συνετὴ αὕτη Κυρία τὰς περιπετείας τοῦ βίου καὶ λίαν δύσπιστος εἰς τὴν σταθερότητα τῆς μειδιώσης τύχης, ἔζη ὁπωσοῦν φειδωλῶς καὶ μετριοφρόνως ὥστε ἐγένετο ἀντικείμενον τῶν σαρκασμῶν τῶν νεοπλούτων. Αὕτη δὲν ἐθαμβόνητο ἐκ τῆς λαμπρότητος τῆς περὶ ἑαυτὴν ἀστραπτούσης, καὶ, ὅτε ἐμέμφοντο τὴν φειδωλίαν αὐτῆς, συνειβίβε νὰ λέγῃ ὡς ἐκ λυπηρᾶς προαισθήσεως, τίς ἐξεύρει μὴ ὑποχρεωθῶ νὰ δώσω ἄρτον εἰς ἅπαντας τοὺς περὶ ἐμὲ βασιλεῖς. Ἀναβὰς τὸν θρόνον ἠθέλησεν ὁ Ναπολέων ὥς ἡ αὐτοῦ μήτηρ νὰ ἔχῃ αὐλὴν ἐπαξίαν τοῦ νέου Καίσαρος. Ἦδη ἡ Κυρία μήτηρ, βιοτεύουσα μέχρι τότε μετὰ τοῦ υἱοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ Καρδινάλιου αὐταδέλφου Φέσχῃ, κατάρκησε μεγαλοπρεπὲς ἀνάκτορον, ἀναγκασθεῖσα νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἐθιμοταξίας τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς. Ὡς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ναπολέοντος, οὕτω καὶ ἐν τῇ τῆς Κυρίας μητρὸς ὑπῆρχον κυρίαὶ τῆς τιμῆς ἀναγνώστριαι, βασιλικάι θερᾶπαιναι, θαλαμηπόλοι, ἡγεμονικοὶ ὑπηρεταί, οἱ ἐπὶ τῶν ἀληθινῶν, γραμματεῖς καὶ καθέξης αὐταὶ δὲ αἱ ἀξίαι πάντοτε σχεδὸν ἐνεπιτεύοντο εἰς ἱστορικὰς ἐπισημότητας, οἷον ἦσαν οἱ κόμητες Cossé-Bris-

sac, de la Ville, d'Esternon, ὁ στρατηγὸς d'Estrées, ὁ ὑποκόμης Arlincourt, ὁ κόμης Beaumont, ἡ δούκισσα d'Abrantès κ.τ.λ. Ἡ Κυρία μήτηρ, καὶ ἄκουσα συγκατένευσεν εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν, ἥτις συνώδευε τὴν νέαν αὐτῆς κατάστασιν· ἀλλ' οὐχ ἤττον ἀπολαύουσα τοῦ παρόντος δὲν ὀλιγώρει νὰ προσπαλίζηται κατὰ τῶν τυχῶν τοῦ μέλλοντος. Μάτην ὁ αὐτοκράτωρ προσέφερεν εἰς αὐτὴν πλούσια δῶρα· δὲν ἠδύνατο οὗτος ἵνα ἔχῃ ταύτην πόρρω τῆς μεγαλοδωρίας τῶν ἐορτῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θριάμβων. Ὁ Ναπολέων ἀπεδοκίμαζε τὴν φειδωλὸν κλίσιν τῆς μητρὸς, ὠθοῦσιν ταύτην ἄχρι τῆς φιλαργυρίας. Ἐδείχθη ὅμως αὕτη εὐεργετικὴ εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ὧν ἐγένετο προσσπίρριζα, καὶ πρὸς βοήθειαν τῶν συσθεθέντων τῇ εὐσπλαγχνίᾳ αὐτῆς δυστυχῶν μετεχειρίζετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς ἐφημερίους τῶν Παρισίων. Ὁ δούξ τῆς Γαέτας καὶ κυρία τις Κόρσα, ὀνόματι Σαβερία, ἥτις ἀνέθρεψε τοὺς υἱούς αὐτῆς, ἔχαιρον ἀποκλειστικῶς τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Κυρίας μητρὸς· αὕτη εἰς ἄκρον πνευματώδους ἦτο πεπλουτισμένη μεγίστην ὀξυδερκειαν ἵνα γνωρίζῃ ἐκ πρώτης ἀφετηρίας τὰ τὴν συνόδιον ταύτης ἀποτελοῦντα ὑποκείμενα. Παρουσιασθείσης τῆς δουκίσσης Chevreuse ταύτη κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ναπολέοντος ὡς κυρίας τοῦ παλατιοῦ, αὐτὴ, εἶπε, δὲν ἀγαπᾷ ἡμᾶς· ἀναγινώσκω ἐπὶ τοῦ φαιδρου αὐτῆς προσώπου ὅτι αὕτη μισεῖ τὸν αὐτοκράτορα. Ὀλίγω ὕστερον ἡ Chevreuse ἐξωρίσθη κατὰ συναίνεσιν τοῦ Ναπολέοντος. Ἡ Κυρία μήτηρ, ἐθαώρησε τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1814 ὡς ἀναπόφευκτόν τι συμβᾶν· ὅθεν καὶ δὲν ἐξεπλάγη. Ἠκολούθησεν εἰς Blois τοὺς υἱούς αὐτῆς Ἰωσήφ, Λουδοβίκον καὶ Ἰερώνυμον, ἐλθοῦσα δὲ εἰς Ἰταλίαν, μεθ' ἐκείτης ἔφερε κολοσσαίαν περιουσίαν, προῖδν τῆς ἐπὶ δεκαπενταετίαν οἰκονομίας αὐτῆς. Τινὲς τῶν υἱῶν αὐτῆς εὐλόγουν τότε τὴν μητρικὴν πρόνοιαν, ἐπειδὴ ἡ Κυρία μήτηρ ἐγένετο οὐχὶ σπανίως τὸ ἔρεισμα τῆς προγεγραμμένης καὶ δυστυχὸς αὐτῆς οἰκογενείας. Ἐπανεκαμψεν εἰς Παρισίους κατὰ τὸ 1815, ἀλλὰ μετὰ τὰ δυστυχήματα τοῦ Οὐατερλοῦ καὶ τὴν δευτέραν παραίτησιν τοῦ Ναπολέοντος ἐγκατεστάθη εἰς Ρώμην. Ὁ ἀποχωρισμὸς τῆς Κυρίας μητρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ ὑπῆρξε θάμα συγκινητικώτατον· διχοτομένη ὑπὸ τῶν δακρύων δὲν ἠδυνήθη εἰμὴ νὰ προφέρῃ ταύτας τὰς ἐκφραστικωτάτας λέξεις, εἰς τὴν εὐχὴν μου, υἱέ μου, ἀμφοτέρωι δὲ ἐναγκαλισθόντες ἀπεχωρίσθησαν ἵνα μὴ ἐξαναῖδωσιν ἀλλήλους ποτέ. Ἐκτοτε ἔζη ἡ Κυρία μήτηρ μεμονωμένη, πλὴν πάντοτε ἤρχετο εἰς τὸν νοῦν αὐτῆς ἡ ἰδέα νὰ ἐξαναῖδῃ τὴν οἰκογένειαν εἰς τὸ τῆς πατρίδος ἔδαφος. Γενναία γυνή! Ὅτε κατὰ τὸ 1820 συνωμοσία ὑπὲρ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος ἐξηπλοῦτο ἀπανταχοῦ τῆς Γαλλίας, τοῦ Γάλλου πρέσβεως De-Blacas καταμηνύσαντος εἰς τὴν Παπικὴν Κυβέρνησιν τὴν Κυ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ρίαν μητέρα ως δικσπεύρουσαν εκατομμύρια ἐν τῇ Κορσικῇ πρὸς στάσιν, ἀπεκρίθη αὐτὴ τῷ γραμματεῖ τῆς ἐπικρατείας ὅτι ἐὰν διακατεῖχον εκατομμύρια ἤθελον καταναλώσει ταῦτα ἵνα ἐτοιμάσω γόλον, ὅπως ἀρπάσω ἐκ τῆς Ἁγίας Ἐλένης τὸν αἰχμάλωτον Αὐτοκράτορα· ἀποχαιρέτησάν τὸν Καρδινάλιον εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἐκυτῆς δωμάτια. Ὁ θάνατος τοῦ Αὐτοκράτορος συμβῆς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἁγίας Ἐλένης τὰς 5 Μαΐου 1821 κατεπύκρναν τὴν μητέρα, ὑποστᾶσαν καὶ ταύτην τὴν τελευταίαν καὶ σκληρὰν δοκιμασίαν. Κατὰ τὸ 1830 διεβόλῃ ὁ μηρὸς ἐκ πτώσεως, καταληφθεῖσα δὲ ἀκολούθως ὑπὸ πυρετοῦ γαστρικοῦ καὶ οὐδόλως ἰσχυσάντων τῶν πολυειδῶν θεραπευτικῶν τῆς ἱατρικῆς, ἐξέπνευσε τὰς 2 Φεβρουαρίου 1836 εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Καρδινάλιου Fesch καὶ τινῶν τῶν υἱῶν, οἵτινες ἐδραμον ἐκ τῶν διαφορῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης ἵνα λάθωσι τὴν εὐλογίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἐσχάτην ἀναπνοήν· 85 ἐτῶν ἡλικίας ἐτελεύτησεν ἡ σεβαστὴ αὕτη γυνὴ καὶ μήτηρ τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, εἰς ὃν αἱ ἐστεμμέναι κεφαλαὶ ἔνευσον, καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῆς βασιλέων υἱῶν καὶ βασιλισσῶν συγγενῶν, ἡ προμήτωρ τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης καὶ τοῦ παρόντος Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, τοῦ εὐκλεῶς ἡγεμονεύοντος Ναπολέοντος Γ', ἀνδρὸς μεγαλοφρεσῆτος, πολιτικοῦ καὶ διπλωμάτου ἐμπείρου, ὅστις διὰ τοῦ ἀκλονήτου αὐτοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς βαθυνοίας συνέθελε τὰ μέγιστα εἰς τὴν τάξιν, τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν αὐξοῦσαν εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν εἰρήνην τῆς Εὐρώπης, καὶ ὅστις συνῆψε καὶ διατελεῖ συνδέων μετὰ τῆς Ἀγγλίας συμμαχίαν ἀναγκαιοτάτην εἰς ἀμφοτέρω τὰ μεγάλα ἔθνη, εἰς φιλικὰς σχέσεις ὧν καὶ μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ῥωσσίας, ἐξ ὧν προσδοκᾶται ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ διάδοσις τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐτι δὲ ἡ χειραφέτησις τῶν ὑπὸ τὴν Ἀσιατικὴν δουλείαν καὶ βαρβαρότητα λαῶν καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν ἐθνικοτήτων. Πρὸς τὸ συμφέρον ἀπάσης τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης εἶναι ἀναπόφευκτος ὁ εὐλικρινὴς δεσμὸς τῶν μεγάλων ἐθνῶν, ἅτινα θέλουσι διχῶσαι τὸν ἐξευγενισμὸν καὶ συντελέσει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν τεχνῶν καὶ διαχύσει τὰ φῶτα, ἅπερ ἔλαβον παρὰ τῆς φίλης καὶ γλυκείας ἡμῶν μητρὸς, τῆς μεγαλοουργοῦ, φιλελευθέρου καὶ ἡρώϊκῆς Ἑλλάδος. Τοσαῦτα περὶ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἥτις ἐγέννησε τὸν ἄνδρα περὶ οὗ ὁ Ἐγελος εἶπεν ὅτι ἀντιπρωσώπευε τὴν παλαιὰν Ῥώμην, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀποθέωσις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ Φειδίου διὰ τοσαύτης τέχνης, ὥς ὁ θεατὴς πρὸ τοῦ ἀγάλματος αὐτῆς ἰστάμενος νομίζει ὅτι εὐρίσκεται ἀπέναντί θείας τινὸς μορφῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥΛΗΣ.

Η ΜΙΑΡΑ ΜΗΤΗΡ.

(Συνέχεια· ὅρα Τεύχ. Α'. Σελ. 3.)

Ἐμμεῖνα ἐκθαμβὸς καὶ σκεπτικὸς ὡς καθεὶς δύναται καλῶς νὰ φαν-

τασθῇ εἰς αὐτὰς τὰς διγγήσεις· ἀλλ' ὦν εἰς τὰ τοιαῦτα ἀπειρος, ὡς πρὸ ὀλίγου σᾶς εἶπον, δὲν ἠδυνήθην νὰ συμπεράνω ποτὲ τὰ κρύφια στρατηγήματα τῆς μικρᾶς γυναικὸς. Ὁ θαυμασμὸς ὅμως καὶ ἡ ὀργή μου ἀποκατεστάθησαν ἀπερίοριστοι, ὅτε ἐσπέραν τινα πρὶν νὰ πλαγίσω εἶδον ἐρευνημένα τὰ χαρτῖα μου καὶ μάλιστα εὗρον βιασμένον καὶ σκανδαλισμένον τὸ κλεῖθρον μικροῦ τινος κιβωτίου παρ' ἐμοῦ μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας ἀσφαλισμένου. Κατὰ τὴν πρώτην ἐξαψιν τῆς ὀργῆς μου, ἀπεφάσισα νὰ φανερώσω τὰ πάντα εἰς τὸν συγγενὴ μου, ἀλλ' ἔπειτα ἐξατάζων καλλιώτερα καὶ μετὰ πλειότερας ἡσυχίας τὸ πρᾶγμα, ἐνόησα ὅτι δὲν ἤθελον δυνήθῃ οὐδεμιᾶς ὠφελείας νὰ ἐπιτύχω, ἐπεὶ δὲ ὁ τυφλὸς ἀνὴρ ὅστις ἐνόμιζε τὴν γυναικὰ του ἁγίον τι, ἀντὶ νὰ δώσῃ πίσιν εἰς τοὺς λόγους μου, ἤθελον ἐκλάθει ὡς ὕβριν τὴν νεανικὴν μου ἀπλότητα· καὶ ἀφ' ἑτέρου τίς μὲ ἐβεβαίωνεν ὅτι ἡ Κυρία ἦτον ἡ ἐνοχος;

Αὕτη ἐντοσούτῳ ἀποκαθίστατο σκληροτέρα καὶ αὐστηροτέρα· ἀνέφερε κάποτε τὰ γνωμικὰ τοῦ Σένεκα, τοῦ ὁποίου τὴν μεταφρασίν ἀνεγίνωσκεν εἰς ὀγκώδη τινα τόμον, ὃν ἐδείκνυσεν εἰς ὅσους τὴν ἐπισκέπτοντο. Καὶ ἐὰν ποτὲ συνέβαινε νὰ εἶπω εἰς τὴν τράπεζαν κατὰ τύχην ἀθῶαν ἀστείότητα παροξύνουσαν τὸν γέλωτα τοῦ οἰκοδεσπότου, ἔβλεπον τὴν ὑπερήφανον Κυρίαν νὰ ὑψώνῃ τὴν σιμὴν τῆς ῥίνας, ὡς νὰ ἤθελε τῆς βλάβῃ κακῇ ὁσμῇ τὴν ὄσφρησιν. Τὰ εἰληγῆτα ὅμως καὶ οἱ ᾠπευτικοὶ τρόποι δὲν τὴν ἐμπόδιζον νὰ καθιζῇται ὀκνηρὰ μεταξὺ τῶν πλέον ἐπιθυμητῶν ἀναπαύσεων καὶ νὰ τρώγῃ λαιμάργως δις ἢ καὶ τρίς τῆς ἡμέρας διάφορα ἐκλεκτὰ φαγητὰ, ὅθεν ἤθελες τὴν ἐκλάθει καλλιώτερον ὁπαδὸν τοῦ Βιτελλίου ἢ τοῦ ἐγκρατοῦς διδασκάλου τοῦ Νέρωνος.

Δὲν εἶχον εἰσέτι παρῆλθαι πέντε μῆνες ἀφ' οὗτο εὐρίσκωμην εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην, καὶ τὸ φθινόπωρον ἦτον ἤδη περὶ τὰ τέλη του, ὁπότε μίαν ὥραίαν καὶ γαληνιαίαν αὐγὴν καθήμενος ἀναπαυτικῶς ἐπὶ θρανίου ἐκτὸς τοῦ ἐργαστηρίου ἐμπόρου τινος φίλου μου ἔχω· προσηλωμένος τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς παράθυρον τοξοειδῶς λήγον, τὸ ὁποῖον καταπολλὰ ἐκίνει τὴν προσοχήν μου, εἶδον ἐρχόμενον πρὸς μετὸν Κύριον Ῥομουάλλον τοσοῦτον ὡχρὸν καὶ μεταμορφωμένον ὥς ὡμοιάζε καταδικασμένον τινα εἰς θάνατον κατ' ἐκείνην τὴν αὐτὴν στιγμήν ἐκ τῆς φυλακῆς δραπετεύσαντα. Βλέπων ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον πελιδνὸν καὶ ἰσχνὸν ἐνῶ ἦτο πάντοτε ἐρυθρὸν καὶ ὑλιστερόν ὡς βερονικωμένον τινος ἀγάλματος καὶ οἱ τεθολωμένοι καὶ αἰμακτώδεις ὀφθαλμοὶ τοῦ μοῖ ἐπροξένησαν τοσοῦτον τρόμον ὥς ἐναγκάσθην νὰ ἐγείρω τοῦ θρανίου κινούμενος ὑπ' ἐσωτερικῆς τινος κλίσεως ν' ἀπομακρυνθῶ μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς λατρείας ἑτοίμου. Ἀλλ' ἐκεῖνος πλησιάζας με καὶ λαβὼν με τῶν χειρῶν με φωνῇ θάνατον ἄλλο δὲν μοι εἶπεν εἰμὴ· ἀκολουθεῖ με.

ΓΑΚΙΝΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

Καὶ ἀφ' οὗ μ' ἔλαμψε νὰ διέλθω μετὰ μεγίστης ταχύτητος πάντα ἢ ἐξ ῥυπαρὰς καὶ ἀκαθάρτους σενωποῦς, ἀνοίξας εἰδὸς τι κατωγαίου πλήρες βου-
κίων, (βουτσίων) κιωτίων καὶ σάκκων, καὶ ἀσφαλίσας ἐπιμελῶς τὴν
εὐραν μὲ ἐνηγκαλίσθη παραπονούμενος καὶ κλαίων κρουνηδόν. Ἐγὼ πλη-
ροφορημένος ὅτι οἱ ἄνθρωποι φθάσαντες εἰς τινα ἡλικίαν δὲν
εἶναι ἐθισμένοι νὰ κλαίωσιν, ἐγὼ, ὅστις ποτὲ δὲν εἶχον δοκιμάσει ἐ-
σχυρὰς συγκινήσεις, βλέπων ἄνθρωπον ὑπὲρ τὸ τεσσαρακοσὸν ἔτος κλαί-
οντα τοιοῦτοτρόπως, ἠσθάνομην συγκεχυμένος καὶ πλήρης αἰσχύνης δι'
ἐμὲ καὶ δι' ἐκείνον· δι' ὃ εἰς τὴν σιγὴν ἐκείνην ἀντὶ νὰ ὑποφέρω τὰς
ἀνδρῆς ὁμιλίας ἤθελον προκρίνει καλλιώτερον νὰ συλληφθῶ καὶ ἀτιμα-
σθῶ χερῶν κακούργου· ἀλλὰ ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος εὐθὺς με εἰς τὸ
στήθος μὲ δύναμιν ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὲ πνίξῃ· ἀφ' οὗ ὅμως ἀνέλαθε
μοὶ ὠμίλησε ὡς ἐφεξῆς.

— Ἀκουσόν με, προσφιλέστατε νέε, ἀκουσόν με, καὶ μὴ ἐναντιωθῆς
εἰς τὴν πρότασίν μου. Δὲν δύναμαι πλέον νὰ μείνω εἰς τὸν οἶκον μου,
πρέπει νὰ ἀναχωρήσω σήμερον, εἰς ταύτην τὴν ἰδίαν σιγὴν. — Ἀκού-
σας ἐγὼ τοιούτους λόγους, ἤρχισα παρעוּת נָא νὰ θεωρῶ τὰ φορέματά
του πεπεισμένος ὅτι βεδοκίως ἤθελον ἀνακαλύψει κηλίδας αἵματος. — Δά-
δε τὰ κλειδιά τοῦ ταμείου μου, τῶν δὲ ἄλλων τὴν χρῆσιν εὐκόλως δύ-
νασαι νὰ φαντασθῇς. Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ μὴ κοινοποιήσης εἰς
οὐδενὰ ὃ, τι εἶδες. Σὺ εἶσαι συγγενὴς μου, ἔχεις εὐαίσθητον καρδίαν·
ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν διάκρισίν σου. Εἰπέ εἰς ἐκείνην τὴν γυναῖκα, μεθ'
ἧς ἄχρι τῆς σήμερον ἔζησα, ὅτι σοὶ φανῇ εὐλογον, καὶ ὅτι πλέον δὲν
σελεῖ τὴν ἐπανείδω. Οἱμοὶ! ἐγὼ, ὅστις τὴν ἐδίωκα μὲ τοιαύτην εὐ-
χαρίστησιν μετὰ τοὺς κόπους τῆς ἡμέρας! Τὰ δὲ τέκνα μου σελεῖς τὰ
στελεῖ ἐκεῖ, ὅπου μέλλω νὰ σερεώσω τὴν διαμονήν μου. — Οὕτως εἰ-
πὼν ἤρχισεν ἐκ νέου νὰ στεναίξῃ καὶ κλαίῃ. — Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ, ἀ-
πεκρίθην, δύναμαι νὰ ὑπακούσω τὰς διαταγὰς σου; Ὁφείλω ἐντὸς ὀλί-
γου νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα μου, δὲν ἔχω γνώσεις ὡς πρὸς τὰς
ὑποθέσεις σου, καὶ ἂν εἶχον δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐνεργῶ μὲ ἐξουσίαν τὸ
ἐμπόριόν σου. — Ἐγὼ σελεῖ σοι δώσει ὅποιονδήποτε ἀναγκαίαν ἐξουσίαν.
— Εἰς τοιαύτην περίστασιν ἤθελον βιασθῇ νὰ φέρω μαζί μου τὰ ἐμπο-
ρεύματά σου καὶ τὰ τέκνα σου, ἐπειδὴ ὡς σοὶ προείπον, δὲν μοὶ ἐπέ-
τρεψαν νὰ περιμείνω ἐδῶ περισσότερον· ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς ποῖον νὰ ἐμ-
πιστευθῶ τὴν φροντίδα τῶν κτημάτων σου; — Κάμε ὅτι σελεῖς· ἔχασα
πᾶσαν παραμυθίαν, πᾶσαν τέψιν τῆς ψυχῆς μου· καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ
χάσω τὴν περιουσίαν μου καὶ τὴν ζωὴν μου, τίτις μοὶ ἀποκατέστη ἀ-
νυπόφορος, σελεῖ νὰ γείνη ἡ σέλησίς μου. Ταῦτα λέγων μετὰ μεγίστης
ὀργῆς ἐξέβαλε τοῦ θύλακιό του ῥυπαρόν τι καὶ ἡμιεσχισμένον

χαρτίον, ὅπερ τρέμων μοὶ ἐνεχείρισε. Ἄν καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἦσαν τεθρ-
λωμένοι ὑπὸ τῆς λύπης, μεγαλητέραν τῆς ὁποίας εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν
εἶχον δοκιμάσει, τὸ ἀνέγνωσα, καὶ εἶδον τὴν ἐξοχὸν φιλόσοφον γρά-
φουσαν εἰς ἐρωμένον τῆς πολλοὺς ἀνθίκους λόγους, περιγελῶσαν πρὸς
τούτοις τὸν σύζυγόν της, καὶ ἀναφέρουσαν κάτι τι περὶ τῆς ἀνοησίας
τοῦ ἱταλοῦ ξένου, ὅπως ἴσως ἀποβάλλῃ πᾶσαν αἰτίαν ὑπονοίας εἰς τὸν
ἐραστήν της. Τελειώσας τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαβολικῆς ἐκείνης ἐπιστο-
λῆς, ὀλίγον ἔλειψε νὰ λειποθυμήσω ὑπὸ τῆς εὐφροσύνης μου, καὶ μὴν ἡ-
ξεύρων τί ἄλλο καὶ κάμω, λαβὼν ὀλίγον σάβρον, ἐξέτεινα καὶ ἐγὼ πρὸς
τὸν Ῥομουάδον τὰς χεῖρας, καὶ τὸν ἐβλίψα μὲ ὅλην μου τὴν δύναμιν.
Ἀλλ' ἐκεῖνος ἀναλαβὼν τὰς αἰσθήσεις του καὶ φυλάξας τὸ χαρτίον χω-
ρὶς νὰ εἴπῃ ἄλλο τι, ἐξῆλθε τοῦ κατωγαίου καὶ ἐγὼ τὸν ἠκολούθησα.
Περιπατῶντες ἐπὶ μίαν ὥραν, ἐφθάσαμεν εἰς ξενοδοχεῖον καὶ καιρὸς ὦν
τοῦ γεύματος αὐτὸς μ' ἐκάλεσε διὰ νεύματος νὰ καθίσω εἰς τὴν τρά-
πεζαν. Ὁ δυστυχὴς δὲν ἠβέλησε νὰ φάγῃ οὐδέν· ἀλλὰ διὰ μιᾶς τῶν
χερῶν του ἐκράτει τὴν κεφαλὴν καὶ ἐφαίνετο βυθισμένος εἰς ἐμβ. τοῖς
σκεψίσεις, καὶ ἐγὼ ἐξ ἄλλου μέρους πολλὰ ὀλίγον ἐφαγα, καθότι με-
γάλη ἦτο ἡ ταραχὴ τῆς ψυχῆς μου. Μετὰ τὸ γεῦμα, ἐξηλθόμεν
τοῦ ξενοδοχείου, ὅπως περιπατήσωμεν ἐκτὸς τῆς πόλεως. σιωπηλοὶ καὶ
μὲ τὸ βλέμμα προσηλωμένον εἰς τὴν γῆν ὡς δύο ἐξόριστοι. Τί νὰ σὰς
εἴπω περισσότερον; Ὁ φίλος μου ἐφαίνετο τῶντιν ἐξω φρενῶν, τὸ ὅμ-
μα του ἦτον ὑαλιστερόν, καὶ προσεκτικῶς θεωρῶν αὐτὸν ἤθελον ὀρκι-
σθῇ ὅτι τὸ γένειον τῷ κῦθανεν ἐκ διαλειμμάτων. Ὁ ἀβλιος ἦτον εἰς ἐ-
κείνων τῶν ἡμιμαθῶν οἵτινες δὲν γνωρίζουσιν ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐγεννή-
θησαν διὰ νὰ μὴ ἀγαπῶσι τὴν μονοτονίαν, καὶ ὅτι οὐδὲν σταθερὸν καὶ
μόνιμον ἐνυπάρχει εἰς τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν. (Ἀκολουθεῖ).

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

«Voilà la femme comme vous l'avez faite.»

Ὁ Σοφὴς Σολομών εἰς τὰς Παροιμίας του λέγει τὰς γυναῖκας πικρο-
τέρας τοῦ θανάτου· ὅτι ἡ χάρις αὐτῶν εἶναι ἀπατηλὴ, ἡ δὲ ἀγαθό-
της των κακία· ὁμοιάζει τὸν ἐρωτόληπτον ὡς βοῦν ὃν φέρουσιν εἰς θυ-
σίαν, ὃ δὲ θύει· Σωκράτης ἐνουθέτει νὰ φοβῆται τις τῆς γυναικὸς τὸν
ἔρωτα, πλέον τῆς ἐχθρότητος ἀνδρός. Ὁ Κόδρος ἔλεγεν ὅτι ὅσα ἄσπρα
εἶναι εἰς τὸν Οὐρανόν, καὶ ἰχθεῖς εἰς τὴν θάλασσαν, τόσαι καὶ αἱ πα-
νοργίαι εἰς τὴν καρδίαν τῆς γυναικὸς, καὶ παροιμία τις λέγει ὅτι ἂν
ἡ ἀλότης εἴναι πολλὴ πονηρὰ, ἡ γυνὴ εἶναι πονηροτέρα τῆς ἀλώπε-

ΙΛΚΙΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

καὶ Ὁμοίως ὁ Πούβλιος Σύρος θέλει, ὅτι ὁ νοῦς τῆς γυναικὸς εἶναι πάντοτε εἰς τὸ κακὸν «mulier quæ sola cogitat, male cogitat.» Γνωστὴ πρὸς τοῦτοις εἶναι ἡ ἀπόκρισις Σκευόυνδου τοῦ φιλοσόφου ὅστις ἐρωτηθεὶς, τί ἐστὶ γυνή, εἶπεν·

Ἄνδρὸς ναυάγιον	Πολυτεχνῆς πόλεμος
Οἴκου ζάλη	Συνεστιώμενον θηρίον
Ἀμεριμνίας ἔμποδον	Συγκαθημένη μέριμνα
Βίου ἄλωσις	Συμπλεκομένη λέαινα
Καθημερινὴ ζημία	Κεκκοσμημένη σκύλα
Αὐθαίρετος μάχη	Ζῶον πονηρὸν

Ἀναγκαῖον κακόν.

Ὅχι ὀλιγότερον τῶν φιλοσόφων, ἡ ὀξύθυμία τῶν Ποιητῶν καταφέρεται κατὰ τῶν γυναικῶν.

Ὁ Εὐριπίδης ἐν Μηδ. τὰς καλεῖ·

Γυναῖκες, εἰς μὲν ἐσθλ' ἀμυχανώταται
Κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται

Καὶ ἕτερος Ποιητὴς ἐκ τῶν νεωτέρων τῆς Ἰταλίας, ἐκφωνεῖ·

Infame è il core della Donna, e stolto
Chi fida in lei; bello le apparve il volto,
Chè il tradimento nel suo cor serbò.

Ἄλλος δὲ τὰς ὀνομάζει

Il peggior sesso, in cui la frode è istinto.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἶπον τάχα ὀλίγα κατ' αὐτῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν ὁ Χρυσόστομος!

Ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Προφῆτης τῶν Μουσουλμάνων, Μωάμεθ, ὡς καὶ αὐτὸς τὰς ἀποκλείει τοῦ Παραδείσου, ὁ δὲ Μανουὺ υἱὸς τοῦ Βράμματος τὰς καλεῖ εἰς τὸν νόμον του, ἀκαταστάτου χαρακτήρος, καὶ φύσεως διεστραμμένης.

Τὸ νὰ θελήσῃ τις ὅμως ν' ἀναφέρῃ ὅσα κακὰ ῥήματα εἰπώθησαν ἐν παντὶ καιρῷ κατὰ τῶν γυναικῶν, καὶ παρὰ φιλοσόφων καὶ παρὰ Πεζογράφων, καὶ παρὰ Ποιητῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν, ἤθελεν εἶσθαι ἔργον καὶ μακροχρόνιον καὶ ἐπίπονον, καὶ ἴσως ἤθελέ τις γεμίσει περισσότερα βιβλία ἀφ' ὅσα πρὶν τῆς τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ἐποχῆς ἐμπεριελάμβανον τὸ ῥωμαϊκὸν Δίκαιον, τὸ ὅποιον ὁ Νομοδιάσκευος Εὐνάπιος ὠνόμαζε τότε βάρος διὰ πολλὰς καυήλους. Προσθέτο μὲν μόνον ὅτι, πάλαι ποτὲ πρὸς πολυάριθμον Ἀκαδημαϊκὴν συνάθροισιν ἐν Βερολίνῳ, προτάσεως γενομένης, ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι χειρότερα καὶ

τοῦ Διαδόλου, παμφηρεῖ ἀπεφάνθησαν καταφρατικῶς ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οὗτος κἀν διὰ παρακλήσεων καταπραῖνεται, ἐκείνη δὲ μᾶλλον γίνεται ἀγριωτέρα καὶ τραχυτέρα.

Ἀλλ' ἔσω διὰ μίαν σιγήν ὅτι ὅσα κακὰ ἀπὸ κρίσεως κόσμου ἕως τοῦ νῦν κατὰ τῶν γυναικῶν ἐλέχθησαν νὰ ἦσαν ὅλα ἀληθῆ, τί μὲ αὐτό; ποῖον τάχα τὸ ὄφελος; ἵνα βελτιωθῶσιν; αἱ ἐξυβρίσεις ὅμως καὶ ἡ τοιαύτη ταπεινώσις τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι τάχα ὁ καταλληλότερος τρόπος; πρὸς βελτίωσίν του; τὰς ῥίπτει εἰς τὴν ἀπελπισίαν, ὥστε ἀπαλλοτριούμεναι ὀλίγον κατ' ὀλίγον πάσης συστολῆς, τὰς κάμνει νὰ ὑπερπηθῶσι κάθε ὄριον τῆς αἰδοῦς, καὶ νὰ ῥίπτωνται εἰς τὸν βόρβορον τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς κακίας. Ὅπου αἱ γυναῖκες θεωροῦμεναι ἀνδράποδα, καθὼς εἰς πλείστα τῆς Ἀνατολῆς μέρη, ἐξυβρίζονται, καταφρονοῦνται, ταπεινόνονται, ἐκεῖ καὶ χειρότεροι φαίνονται, καὶ ὁ βαρβαρισμὸς δεινότερος βασιλεύει· ὁ ἐξευτελισμὸς δὲ τοῦ γυναικείου φύλου εἶναι ἴσως αἴτιον, καὶ τοῦ κατὰ φύσιν αἰσχυρότερου τῶν ἐλαττωμάτων. Τοῦναντίον ὅπου ὁ χριστιανισμὸς τὰς ἐχειραφέτησεν ἐκ τῆς δουλικῆς ταπεινώσεως, καὶ χαίρονται τὴν εὐαγγελικὴν ἰσότητα, ὁ δὲ πολιτισμὸς καὶ τὰ φῶτα ἤρχισαν νὰ ἀποδίδουν πρὸς αὐτὰς τὰ δικαιώματά των, καὶ ἀναγνωρίζοντα τὴν γυναῖκα εἰς τὸ εἶδος τῆς ὀχι ὀλιγότερον ἐντελῆ τοῦ ἀνδρός, τὰς σέβονται, τὰς ἐκτιμοῦν, καὶ τὰς νομίζουν τὸ φυσικὸν καὶ ἀναγκαῖον ὃν διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἕτερον ἡμῶν ἀνθρώπινον φύλον, δύναται πρεπόντως καὶ ἠθικῶς καὶ κοινωνικῶς νὰ προοδεύῃ μᾶλλον καὶ τελειοποιῇται, ἐκεῖ, λέγω, καὶ βελτιώτεροι δεικνύονται, καὶ μεγάλως συντείνουν εἰς τὸν ἐξευγενισμὸν καὶ εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς κοινωνίας, διότι ὡς λέγει καὶ σοφὸς τις Γάλλος «les principes et les lois se règlent par les hommes, les manières et les mœurs par les femmes.»

Ἀλλ' εἰ καὶ ἀληθές, ὡς εἵπομεν, ἡ κακία των, ἃς ἐξετάσωμεν εἶναι αὐτὸ ἀποτέλεσμα τῆς φύσεώς των, ὡς τινες ἐπιστηρίζουσιν, ἢ ἡ κοινωνία τὰς καταστραίνει τοιαύτας; Ὅπως ἀναπτύξῃ ὅμως τις ἀρκούντως ὅμοιον ζήτημα ἀνάγκη βέβαια πολυχρονίου διατριβῆς ἀναρμόσου εἰς ἐν ἀρθρίδιον Περιοδικοῦ, διὸ θελομεν μόνον ἰχνογραφίσει ἐν βραχυλογίᾳ ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἀντικειμένου.

Ὁ Θεὸς δὲν ἔκαμε πονηρὰν τὴν ἀνθρώπινον πλάσιν του· τῆς ἐγγάραξε μάλιστα τὴν ὁδὸν τοῦ καλοῦ, ἀφήνων αὐτὴν ἐλευθέραν νὰ τὴν βαδίσῃ· ἔδωκε μόνον διαφορετικὸν ὀργανισμὸν εἰς τὰ ἀνθρώπινα ὄντα, ὥστις μὴ ἀνεπτυγμένος ἐνδεόντως ὑπὸ τῆς κοινωνίας δύναται νὰ τὰ κάμῃ πονηρά. Ἡ γυνὴ ἕνεκα τοῦ τρυφεροῦ καὶ λεπτοῦ ὀργανισμοῦ τῆς

ἐκείνης· ἐξαιτίας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

καὶ τὸ ἰδανικόν, ὥστε ὁ φυσικὸς γυναικεῖος χαρακτηρ εἶναι μάλιστα εὐσπλαγχνος, ἐράσιμος καὶ φιλόκαλος. Ἐσφαλμένως λοιπὸν ἐλέγχθη φυσικὴ ἢ πονηρία τῶν γυναικῶν, ἐνθ' ὅν ἡ κοινωνία τὰς κάμνει τοιαύτας· ὅπως δὲ καλλιώτερα αὐτὸ τοῦτο ὑποστηρίζωμεν ἀνάγκη πᾶσα ἵνα ἀναβῶμεν εἰς τὰς πρώτας ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ νῦν κοινωνία μας βασίζεται.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκ φύσεως κοινωνικὸς, συνενούμενος μετὰ τῶν ὁμοίων τοῦ ὥφειλε νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ σκοποῦ του, ἥτοι τῆς διατηρήσεώς του καὶ τῆς ἐαυτοῦ προόδου καὶ εὐημερίας· νὰ μετριάσῃ λοιπὸν τινὰς ἀπολύτους φυσικὰς ἐπιθυμίας του, καὶ ἐπιβάλλῃ ἐν ἑαυτῷ ὁρὰς τινα καὶ ὁδηγίας, δι' ὧν ὁ σκοπὸς οὗτος ἐπιτυγχάνεται. Φιλόσοφοι τινες καὶ νομοθέται ἐφαντάσθησαν διάφορα κοινωνικὰ συστήματα διὰ τῶν ὁποίων ὅσον τὸ κατὰ δύνανμιν ὀλιγότερον περιεστέλλοντο αἱ ἀπόλυτοι φυσικαὶ τοῦ ἐπιθυμίας, ὁ δὲ Νομοθέτης τῆς Σπάρτης καθίδρυσε κοινωνικὸν σύστημα, ἀριστογυῖα καθ' ἑαυτὸ τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, ἴσως δὲ ἀνάρμοστον πρὸς μεγάλους καὶ ἰκτεταμένους λαούς. Τὸ μᾶλλον παραδεδεγμένον ὡς ἀρμοδιώτερον σύστημα εἶναι τὸ ἥδη ἐπικρατοῦν, τὸ ὁποῖον ὡς βάσιν τῆς κοινωνίας ἔθεσε τὴν οἰκογένειαν· ἀνάγκη τὸ λοιπὸν ἦτο, ὅπως τοιοῦτο θεμέλιον τῆς κοινωνίας διοργανίσῃ καὶ ὑποστηρίξῃ. Ἐπεκαλέσθη πρὸς τοῦτο τὴν ἐπιταγὴν πολιτικῶν νόμων, δι' ὧν ἀπηγορεύθη ἡ πολυγαμία, καὶ διετάχθη ἡ μονογαμία, καὶ πᾶν ἕτερον πρὸς διατήρησιν τῆς οἰκογενείας. Ἐσπερώθη παρὰ τῆς θρησκείας ἀνυψοῦσθαι τὸν γαμικὸν δεσμὸν εἰς θεῖον μυστήριον, ἡ δὲ ἠθικὴ, ὡς τὴν ψυχικὴν ἔκφρασιν τῆς κοινωνίας καὶ τὸν ὁδηγὸν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς εὐημερίας, τὸν ἐνίσχυσε καὶ ἐγκολπώθη.

Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῶν φυσικῶν ὄντων, κατὰ τὴν γέννησίν του, τὸ ἀδυνατότερον ἴσως ὅλων τῶν ἄλλων, καθὼ ἀνίκανον νὰ προμηθεύηται ἑαυτοῦ τὰ τῆς πρώτης ἀνάγκης, καὶ ἐπὶ πολὺ ἔχει χρεῖαν βοηθείας. Αἱ γυναῖκες, ἕνεκα τοῦ φυσικοῦ αὐτῶν διοργανισμοῦ οὐσὶ καταλληλότεραι πρὸς τὴν καθεστῆκην ζωὴν, ἐπιτηδεύουσαι πρὸς τὰς πρώτας φροντίδας τῆς τεκνοτροφίας, καὶ ἐν γένει ἱκανώτεραι ἐπὶ τὰς τοιαύτας ἐνασχολήσεσι καὶ οἰκιακὰς ἀνάγκας, ἔπρεπε αὐταὶ μᾶλλον εἰς αὐτὰ νὰ διορισθῶσιν. Ἄν ὅμως ἐκ τοῦ ἐνός ἵνα ᾖναι ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά τῶν ὅλων ἀφοσιωμένη εἰς τὴν οἰκογένειάν των, ἡ κοινωνία περὶώρισεν ἐν μέρει ἀπολύτους τινὰς ἐπιθυμίας τῆς φύσεως, πόσον ἐκ τοῦ ἐτέρου δὲν πρέπει διὰ καταλλήλου ἀνατροφῆς, καὶ δι' ὅλων τῶν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν μέσων νὰ τὰς βοηθῇ, ἵνα νικῶσι τὴν τοιαύτην δεινὴν πάλιν τῶν κοινωνικῶν καὶ φυσικῶν νόμων, καὶ τὰς ἐνίσχυσιν

πρὸς τὴν ἐγκράτειαν, τὴν σεμνότητα, τὴν σωφροσύνην καὶ τὰς ἄλλας κοινωνικὰς ἀρετάς, ὅπως ἐκτελῶσι τὰ μεγάλα καὶ σοβαρὰ κοινωνικὰ αὐτῶν καθήκοντα! Ἄ; ἴδωμεν τούναντίον πῶς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς μεταχειρίζεται.

Εἶναι ἀναντιρρήτον ὅτι ἡ πρώτη ἀληθὴς ἠθικὴ μόρφωσις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας σχηματίζεται ἐντὸς τῶν οἰκιακῶν τείχων, διότι ἐδῶ ρίπτονται τὰ πρώτα σπέρματα τῆς ἀρετῆς, ἢ τῆς κακίας, ἅτινα ἀκολούθως τρέφονται, καὶ ἐνεργοῦν μεγάλην τὴν ἐπὶρροὴν ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τὰς κόρας ὅμως ἡμεῖς τὰς ἀφήνομεν, κατὰ τὴν τρυφερὰν ἡλικίαν των, εἰς τὴν διάκρισιν ἀμαθῶν καὶ κακοήθων θρασυκαίων, αἵτινες τὰς ἀθῶας τῶν ψυχὰς πληροῦσι κακῶν ἔξεων καὶ ἐλαττωμάτων· οἱ δὲ γονεῖς οὐδεμίαν ἢ μικράν φροντίδα ἠθικὴν περὶ αὐτῶν λαμβάνουσιν. Ἀφοῦ ὀλίγον μεγαλώσουν, περισσότερον ἵνα ᾖναι ὀλιγότερον ὀχληραὶ ἐντὸς τοῦ οἴκου, τὰς σέλλουν εἰς σχολεῖα, ὅπου ὅμως δὲν ἀπολαμβάνουσιν εἰμὴ μόνον ἐπιπόλαιον ἐξωτερικὸν καλλωπισμὸν, ὅστις γίνεται δι' αὐτὰς μᾶλλον μέσον πρὸς ἀπάτην, ἄνευ τῆς μορφώσεως τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας εἰς τὴν ἀρετὴν, χωρὶς τῆς ὁποίας, εἰς ὁποίαν κατὰστασιν καὶ ἂν εὐρέθῃ ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ᾖναι ἀληθῶς εὐτυχὴς οὐδέποτε. Ἀφοῦ αὐξήσουν τὰς βαστώσιν ἐντὶς τῆς οἰκίας, καὶ ἀνίσως ταῖς ἀρνοῦνται τὰς διασκεδάσεις καὶ τὰς συναστροφάς, δὲν τὰς ἀπομακρύνουν ὅμως καὶ ἐκ τῶν ἐπισκέψεων καὶ φιλικῶν σχέσεων ἀμαθῶν καὶ διεφθαρμένων γυναικῶν, κούφων καὶ κακοήθων συγγενῶν καὶ γνωρίμων. Συχνὰ τὰ οἰκεια παραδείγματα εἶναι μάλιστα τοιαῦτα, ὥστε εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ τὰς ἐνισχύουν πρὸς τὴν ἠθικὴν. Ταῖς ἀποκλείονται εἰς τὸ φανερόν αἱ ἀήλικεῖς ἐπιθυμίας καὶ αἱ ἀθώτεραι διασκεδάσεις καθὼ ἀνύπανδραι, διαβεβαιουσιν ἐκ τοῦ ἐτέρου ὅμως αὐτὰς ὅτι θέλουν χαρεῖ τὸν κόσμον μόλις ὑπανδρευθῶσιν, διὸ δὲν βλέπουν τὴν ὥραν πότε νὰ λάβουν ἄνδρα ἵνα ᾖναι ἐλεύθεραι καὶ χαρῶσιν τὸν κόσμον, καὶ ὅταν τοὺς παρρησιασθῇ τις εὐκόλως τὸν ἐνηγκαλίζονται, οἱ δὲ συγγενεῖς συχνὰ τὰς θυσιάζουσιν συμβουλευόμενοι μόνον τοὺς ἑαυτῶν φιλοδόξους καὶ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς καὶ συμφέροντα. Κολακεύονται ἂν ᾖναι ὥραϊσι ὅτι με εὐκολίαν θέλουσιν ὑπανδρευθῆ, περισσότερον ἂν ᾖναι πλούσιαι· ἀνίσως δὲ εἰς τοὺς νεανικοὺς νόας τῶν τοιαύτην ιδέαν περὶ γυναικεῶν προτερημάτων συγχωρεῖται νὰ σχηματίζωσι, καὶ οὐδεὶς ἢ μικρὸς λόγος περὶ ἠθικῶν προτερημάτων γίνεται παρὰ τῶν συγγενῶν, εἶναι ἐπόμενονον νὰ στοχάζωνται τὰ τοιαῦτα ὅτι πρέπει πρὸ πάντων νὰ προτιμῶσι καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας. Ἀφοῦ ὑπανδρευθῶσιν, ἐρωτῶμεν, πόσοι τάχα ἐκ τῶν συζύγων των ἐκτακτοὺς δύνανται εἶναι ἑαυτῶν χρεῖς; πόσοι γνωρίζουσι τὸν τρόπον νὰ

τὰς μεταχειρίζονται χωρὶς νὰ τραυματίζουν τὴν φιλαυτίαν των; πόσοι τάχα διὰ ἡθικῶν συμβουλῶν καὶ παραινέσεων τὰς ἐνισχύουν πρὸς τὴν εὐθείαν ὁδὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σοφῶν αὐτῶν καθηκόντων; πολλοὶ μάλιστα, ἀκολουθήσαντες; καὶ αὐτοὶ ὑπανδρεύμενοι μᾶλλον φιλόδοξα καὶ ἰδιοτελεῖ συμφέροντα, ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον τὰς βαρύνονται, καὶ διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἔργων τὰς προτρέπουν εἰς τὴν παραβίασιν ἐκείνων, καὶ ἵνα οὕτω πλέον ἐλευθέρως δύνανται νὰ ἐνεργοῦσι τὰς φθοροποιὰς αὐτῶν ἐπιθυμίας καὶ ἐλαττώματα. Τὰς ἐνδυναμοῦσι τάχα οἱ συγγενεῖς; ἢ οἱ φίλοι τοῦ οἴκου, αἱ ἡθικαὶ διασκεδάσεις, καὶ τὰ λοιπὰ κοινωνικά μας ἔθιμα; Ἄς τὸ ὁμολογήσωμεν θαρράλῃως, αὐτὰ ὅλα μακρὰν εἶναι τοῦ τοιοῦτου, καὶ ἀρμόζει ἴσως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τὸ ὅ, τι ἐσοχάζετο ὁ Ρουσσὸς, ὅς τις βασιζόμενος ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τῆς κοινωνίας, ἐφρονοῦσε ὅτι, ἂν ἀνὴρ τις ἐδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὴν συναναστροφὴν γυναικὸς πλέον τῆς ἡμισίας ὥρας, ἔπρεπε νὰ ὑποθέσῃ τις ἐν τῷ μέσῳ κατὰ τι ἐρωτικόν· οἱ δὲ ῥαβίνοι εἰς τὴν ἐρώτησιν «Πόσος καιρὸς ἀπαιτεῖτο νὰ μένῃ μία γυνὴ μόνη μεθ' ἐνὸς ἀνδρὸς διὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ὁ σύζυγός της νὰ τὴν ὑποθέσῃ ἔνοχον;» ἀπεκρίνοντο, «Τόσο; καιρὸς, ὅτος ἀρκεῖ διὰ νὰ βράσῃ τις ἐν ὧν καὶ νὰ τὸ ροφήσῃ.»

Ἀνίσως τὸ λοιπὸν ἡ ἀνατροφή τῶν γυναικῶν δὲν εἶναι σχετικὴ πρὸς τὰ σοφὰ καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἡ κοινωνία ταῖς ἐπιβάλλει; ἀνίσως ἡ κοινωνία ἐνῶ χρεωστεῖ νὰ τὰς περιοριζέι διὰ παντός μέσον, καὶ νὰ τὰς ἐνισχύῃ ὅπως αὐτὰ ἐκτελῶσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῆς διαγωγῆς της; τὰς ὥθει μάλιστα εἰς τὴν παραβίασίν των· τὰς προτρέπει εἰς ἔθνη ἐπιβλαβῆ, εἰς πράγματα μικροπρεπῆ καὶ οὐτιδανὰ, πληροὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν των ἀθεμίτων ἐπιθυμιῶν, κουφοτήτων, μικροφιλοτιμιῶν, κακῶν ἔξεων καὶ ἐλαττωμάτων, καὶ τὰς κάμνει οὕτω ἐπιδεικτικὰς, ἰδιοτρόπους, φανταστικὰς, εὐμεταβλήτους καὶ ματαιόφρονας; καὶ ἀνίσως ἡ κοινωνία ἀφοῦ περιώρισεν ἐν μέρει, ὡς εἵπομεν, τινὰς φυσικὰς αὐτῶν κλίσεις εἰς τὸ ἐκυτῆς ἔργον, ἀντιφέρηται καὶ διενεργῇ ὅπως τὰς παραινῇ εἰς αὐτάς, καὶ πασχίζει νὰ τὰς κατασταίῃ ἐργαλεῖον ἀσελγούς καὶ κτηνώδους ἡδονῆς, διατί τάχα νὰ κακολογῶνται καὶ ἐξυβρίζωνται τὰ ἀδύνατα καὶ λίαν αἰσθητικὰ ταῦτα ὄντα; Ἀνίσως ἐν τέλει μὴ δυνάμεναι νὰ ἀντιπαρτάττωνται καὶ ἀντιπαλαίωσι κατὰ τοσοῦτων πανούργων δελεασμάτων καὶ ἰσχυρῶν πλεκτανῶν, ἐπανερχονται εἰς τὰς φυσικὰς ἐκείνας σφοδρὰς ὁρμὰς, αἵτινες κατὰ τοὺς φυσιολόγους, εἰς τὸν γυναικεῖον ὁργανισμόν εἶναι αἱ πλέον δραστήριαι καὶ ὡς τοιαῦται μεγάλης ἡθικῆς δυνάμεως καὶ κινήσουσι πρὸς περιστολὴν αὐτῶν. Συναισθανόμενα δὲ τὴν τῆς ἡθικῆς παραβίασιν, καὶ τὴν ἐκ τῶν ἀδυναμιῶν, ὑποχρεῶνται νὰ ὑποκρίνωνται καὶ νὰ γίνωνται ὑπο-

λοι καὶ φιλοπόνηραι· διότι ἂν τὴν Ἀρετὴν οἱ Παλαιοὶ μας οὕτω ὠνόμασαν ἐκ τοῦ, Ἄρης, Θεοῦ τῆς ἰσχύος, καὶ οἱ Ἀστικοὶ virtus ἐκ τοῦ vis δύναμις ὁμοίως, ὡς ἔλεγε καὶ ὁ μνησθεὶς Ρουσσὸς· *pâssa porneria est une dévotion de faiblesse* "toute méchanceté vient de faiblesse."

Ἢ, μετὰ τὰ τοιαῦτα, ὅσαι τῶν γυναικῶν τὰ κοινωνικὰ αὐτῶν καθήκοντα αὐστηρῶς ἐκτελοῦσι, σεβασμιώτεροι μοι φαίνονται τῶν ἡθικωτέρων φιλοσόφων, καὶ περισσώτερον ἄξιοι ἀγαλμάτων καὶ ὀβελίσκων, ἢ αἱ Ἡμέτεροι τῶν Ἀρχαίων, εἰς τιμὴν τῶν ὁποίων τ' ἀνύψωσαν.

Διὸ φανερόν ἐν ὅτι ἡ κακία δὲν εἶναι ἔμφυτος εἰς τὰς γυναῖκας, ὡς τινες κακόλογοι διαφημίζουσιν, ἀλλὰ ὅτι μάλιστα ὁ φυσικὸς αὐτῶν χαρακτήρ εὐαίσθητος εἶναι, εὐεργετικὸς καὶ φιλόκαλος· φανερόν ἐν ὁμοίως ὅτι ἡ κοινωνία διὰ τῆς διαγωγῆς της ἐπιβάλλει αὐταῖς τὴν πανουργίαν καὶ τὴν ὑπόκρισιν· ἢ τὸ λοιπὸν ἂς μεταλλαχθῇ, εἰ δυνατόν, τὸ ἐν ἰσχύει κοινωνικὸν σύστημα, καὶ τότε παύει πᾶσα αἰτία πονηρίας καὶ ὑπουλόγητος, ἢ, ἂς δίδωται αὐταῖς ἀνάλογοι ἀνατροφή, καὶ ἂς ἐνισχύωνται παρὰ τῆς κοινωνίας δι' ὅλων τῶν μέσων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κοινωνικῶν αὐτῶν καθηκόντων· καὶ τότε, ὡς φυτὰ εὐγενῆ, ἅτινα ἀφοῦ ἐφύτεύθησαν λαβόντα τὴν ἀρμόζουσαν καλλιέργειαν καὶ τὰς ἀναγκαῖας φροντίδας, λαμπρῶς βλαστάνουν καὶ καρποφοροῦσιν, οὕτω καὶ ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φύσις ἐχάρισε τόσα δῶρα καὶ ἐχρωμάτισε τὴν ὄψιν της διὰ τῆς ὠραιότητος, τοὺς ὀφθαλμοὺς της διὰ τῆς γλυκύτητος, τὸ χεῖλός της διὰ τῆς ἁρμονίας, καὶ ὅλον αὐτῆς τὸ ἄβρόν σῶμα διὰ τῶν χαρίτων καὶ σεληγῶν, βαφομένη καὶ διὰ τῆς ἀκράτου βαφῆς τοῦ ἡθικοῦ καλλωπισμοῦ, καθίσταται ἡθικὸν ὁρμητήριον κοινωνικότητος, ταμεῖον ἀγάπης ἀμώμου καὶ ἐναρέτου, καλὴ συγάτηρ, καλὴ σύζυγος, καλὴ μήτηρ καὶ ὅλη κοσμημένη οἰκιακῶν προτερημάτων, πληροὶ ἡδύτης καὶ εὐτυχίας τὸν οἰκιακὸν βίον, γίνεται ὁ ἀληθὴς φίλος καὶ παρήγορος τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὰς πικρίας του, ἐξημεροὶ καὶ πραῦναι διὰ τῆς γλυκύτητος τὰς ὁρμὰς τῶν παθῶν του, δεικνύεται ἡ οὐράνιος Ἀφροδίτη τοῦ θεοῦ Πλάτωνος καὶ παριστᾷ οὕτω ἐδῶ εἰς ταύτην τὴν γῆιν καὶ πρόσκαιρον ὁδοιπορίαν ἰδέαν τινὰ τῆς οὐρανοῦ ἐξόχτης.

M.

Ο Δ Ε Π Ρ Ο Σ .

Οὐδὲν γλυκύτερον καὶ σεβασμιώτερον τῆς ἀδόλου καὶ θερμῆς πίστεως. Εὐτυχὴς ὁ κατέχων τὸν τιμαλφῆ τοῦτον θησαυρόν! Τὰ πάντα τῇ μετὰ τὸν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τὸ Κακόν, τὸ τέρας τοῦτο ἴσως φαν-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

τασιῶδες, οὐ τινος ἡ ὑπάρξις τοσοῦτον συγχίζει τὸν φιλόσοφον καὶ φέρει εἰς ἀπελπισίαν τὸν ἡδυπαθῆ, γίνεται ἀφανὲς ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν του. Αὐτὸς ἔχει ἐντετυπωμένην ἐπὶ τῆς καθαρᾶς καὶ γαληνιαίας ὀψείως του τὴν εὐχαρίστησιν, ἥτις τῷ πλημμυρεῖ τὴν καρδίαν καὶ τὸ βλέμμα του ἐναργῶς ἀποδεικνύει τὴν λαμπρότητα τοῦ Οὐρανοῦ, ἐξ οὗ ἦλθε. "Ολαί αἱ ἀρεταί, αἱ ἀληθεῖς ἡδύτητες τῆς ζωῆς πηγάζουσιν ἀπὸ τῆς πίστεως· αὐτὴ εἶναι μήτηρ τόσον τῆς ἐπιγείου ὅσον τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

Εἰς χρυσοῦν βιβλίον, ἀληθὴ παράδεισον εὐδύσμων ἀνθῶν, ὁ Βίος τῆς Ἀγίας Ελισαβέττης τῆς Οὐγκρίας, σύγγραμμα τοῦ κλεινοῦ Κόμ. Μονταλαμβέρτου, ἐν συνόψει ἀναφέρεται μοναδικόν τι γεγονός, ὅπερ μᾶς συνεκίνησε βαθέως τὴν καρδίαν καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπροσπαθήσαμεν νὰ ἐπεκτανθῶμεν καὶ παρουσιάσωμεν αὐτὸ ὑπὸ ἐνδιαφερωτέραν ἐποψίν. Ἰδοὺ το.

Ἡ ἐλεημοσύνη τῆς Δουκίσσης ἐκείνης, οὕτω πρεπόντως εἰς τὸν χορὸν τῶν Ἀγίων θειμένης ἦτο πρᾶγμα ἀπίστευτον. Καθ' ἐκάστην ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τοῦ φρουρίου Βαθούργου, ὅπερ ἐκυρίευσεν τὴν πόλιν Ἐϋστενάκ, ἔδρα τοῦ Δουκὸς τῆς Τουριγγίας συζύγου της, αὐτὴ διένεμεν εἰς τοὺς πένητας καὶ προσκυνητάς, ὅ, τι ἡδύνατο νὰ τοῖς ῥῆναι ὠφέλιμον. Ἦτον εἰς τῶν ἀγγέλων ἐκείνων, οἵτινες ἐπιτυγχάνουσι παρὰ τοῦ Θεοῦ τῆς χάριτος νὰ ἐνδυθῶσιν ἀνθρώπινον μορφήν ὅπως βοηθήσωσι τὰς δυστυχίας ταύτης τῆς γῆς, ἥς ἡ θεία τοῖς ἐμπνέει συμπάθειαν ταραττούσαν τὴν οὐρανόθεν τῶν εὐδαιμονίαν.

Μίαν τῶν ἡμερῶν παρουσιάσθη ἐνώπιόν της πτωχὸς τις λεπρὸς, ὅς τις ἐχρῆζε τῆς προθυμοτέρας βοηθείας. Ὅλοι τὸν ἀπέφευγον, ὅλοι ὀργιστικῶς τὸν ἐθεώρουν· τινὲς τὸν εἶχον εἰσέτι ὑβρίσει καὶ ἐπαπειλήσει. Ἡ Δέσποινα εἰς τὸ ἐνδόμυχον συγκινηθεῖσα μετ' ἀγάπης τὸν ἐδέχθη καὶ ἐτέραν κλίνην μὴ δυναμένην νὰ διαθέσθῃ τῷ ἔδωκε τὴν ἐκυτῆς. Οὐδεμίαν σκέψιν ὅταν πρόκειται νὰ προσφέρῃς ἄσυλον εἰς τὸν πτωχόν, ἃς κατακρημνισθῇ ὁ κόσμος, ἀλλ' ἃς βοηθηθῇ ὁ δυστυχής. Τίς ἡδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὸν ἐλεγχον ὅτι ἤρπασεν ἢ ἀποθάνῃ ἄνθρωπον ἐνεκεν ἀμελείας ἢ δειλίας; — Ἰσως οὕτω καθ' ἐκυτὴν ὠμίλει.

Ἡ Δουκίσσα Σοφία, πενθερά της, γυνὴ ψυχρὰ καὶ ἀλαζών ὡς ὅλοι οἱ ἄρχοντες καὶ διὰ τοῦτο ἐλλειπῆς τοῦ ζωηροῦ ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις μόνος προάγει τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς ἀληθῶς ὠφελίμους εἰς πᾶν εἶδος πραγμάτων, καταπολλὰ ὠργίσθη δι' αὐτὴν τὴν εὐσπλαγχνίαν, ἥτις τῇ ἐφάνη ἀνόητος ὑπερβολὴ, ἀνυπόφορος ἀγροικότης, χαριεντισμὸς δεισιδαίμων. Πρὸ πολλοῦ ἀπεσρέφετο τὴν Ελισαβέττην καὶ τὴν μετεχειρίζετο μὲ ὀλίγον σέβας, γελῶσα, καὶ λέγουσα αὐτῇ ὅτι

ἦτο γεννημένη διὰ νὰ γίνῃ μοναχὴ ἢ ὑπηρέτρια, μᾶλλον ἢ ἡγεμόνις. Καὶ ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Δοῦξ [ὁ υἱὸς της] τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ μὲ ἀδύνατον φωνὴν ὑπὸ τῆς ὀργῆς διακεκομμένην τῷ εἶπε· Βλέπεις, Κύριε, τὸν κατέχοντα τὴν θείαν σου εἰς τὴν δουκικὴν σου κλίνην; Βλέπεις τὰς εὐπροσπορίας τῆς προσφιλεστάτης σου συζύγου;

Ὁ Πρίγγιψ Λοδοβίκος δὲν ἐπίστευεν εἰς τὰ ὄμματά του· ἂν καὶ ἄριστος ἦτο τὴν καρδίαν καὶ ὑπερβολικῶς τὴν σύζυγόν του ἠγάπα, ἰδὼν τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον κατακείμενον ἐπὶ τῆς κλίνης του ἤρπασεν τὸ ἐπάπλωμα καὶ τὴν σινδῶνα καὶ τὰ ἔσυρεν ὀργίλως εἰς τὸ ἔδαφος. Ἀλλ' ὃ τοῦ θαύματος! Αὐτὸς δὲν ἀποκαλύπτει δύσμορφον καὶ ἀκάθαρτον ἀσθενῆ ἀλλὰ τὸν μακάριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις ἐκράτει ἀνοικτοὺς τοὺς βραχίονας ὡς προσηλωμένοι, ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, καὶ μὲ τὸ ὠραιότατον πρόσωπον κλῖνον καὶ ἐστραμμένον πρὸς τὸν πρίγγιπα, μετὰ δύο δακρύων στιλβόντων εἰς τοὺς κυανοὺς καὶ χαύνους ὀφθαλμοὺς, ἐφαίνεται ὅτι τῷ ἔλεγε· Τέκνον μου, διατί μὲ διώκεις; Δὲν εἶμαι ἐγὼ ἄξιος νὰ κεῖμαι ἐπὶ τῆς κλίνης σου; Βλέπεις ταύτας τὰς πληγὰς; Ἐγὼ τὰς ἔλαβον καὶ διὰ σέ· ὁ ἔρωσ τὸν ὅποιον καὶ πρὸς σε ἔτρεφον μὲ κατήντησε τοιοῦτον. Ἐπίτρεψόν μοι ν' ἀναπαυθῶ, νὰ λάβω τὴν ἀναπνοήν μου· τόσον ὑπέφερον καὶ ὅλοεν ὑποφέρω ὥστε ἡ παραμυθία αὕτη μοι εἶναι ἀναγκαία. Μὴ φοβοῦ, διότι ἐγὼ δὲν θέλει σοὶ μεταδώσω οὐδὲν μόλυσμα· ἀφοῦ ἀναπαυθῶ θέλει ὑπάγω ἀλλαχόθι. Εὐσπλαγχνίσου τὸν τεθλιμμένον πένητα!

Ὁ νέος πρίγγιψ ἔμεινεν ἐκστατικὸς, καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν δὲν ἡδυνήθη νὰ κινηθῇ ἢ νὰ ὁμιλήσῃ· μόνον ἐκράτει τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ὡς ἐκετεύων· τέλος, ἔπεσε γονυπετῆς παρὰ τὴν κλίνην, καὶ λαθὼν μίαν τῶν χειρῶν τοῦ Ἰησοῦ, ἥτις ἐκρέματο ἔξω, καὶ ὡς μανιῶδης ἀσπαζόμενος αὐτὴν, ἐξεφώνησε· Κύριέ μου, συγχώρησον τοῦτον τὸν δυστυχῆ, ὅστις δὲν ἤξευρε τί ἔκαμνε. Ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ἡδυνάμην νὰ φαντασθῶ τοιοῦτον θαῦμα! Εἶπέ μοι, διὰ εὐσπλαγχνίαν, μὲ ἐσυγχώρησε; Ἐάν δὲν μὲ βεβαιοῖς ἐγὼ ἀναποφεύκτως θέλω ἀποθάνει ὑπὸ τῆς λύπης. Ὡ πόσον ἤμην μωρός! Ἦθελον νὰ σὲ διώξω ἐνῷ μοι ἔκαμνε τοιαύτην χάριν! Ἐγὼ ἐτόλμησα ν' ἀποκαλύψω τὸ θείον τοῦτο σῶμα, τὸ ὅποιον οἱ ἄγγελοι δὲν δύνανται ν' ἀτενίσωσιν ἄνευ φόβου! Ἐγὼ σοὶ ἐδείκνυν τὸ σκληρὸν πρόσωπόν μου, ἐγὼ, ποταπὸν ἐντομον ἀπέναντι σοῦ, βασιλέως τῶν Οὐρανῶν! Ὡ μείνον ἐδῶ, ἀξιολάτρευτέ μοι Κύριε, μείνον δι' ὀλίγον μαζύ μου. Ἐγὼ θέλει σὲ δουλεύσω πάντοτε γονυπετῆς, θέλω γίνεαι ὁ δούλος σου, ὁ πιστός σου καὶ εὐπειθὴς δούλος. Ποτὲ δὲν θέλω ἀπομακρυνθῆναι τοῦ πλευροῦ σου, καὶ τὴν νύκτα καίμενος ἐπὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΝΑΧΟΥ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ

τοῦ ἐδάφους, θέλω προσμείνει ἐξυπνος τὰς διαταγὰς σου. Θέλω συν-
τρίψει τὸ διαδιδυμῶν μου, ξεσχίσει τὴν χλαμύδα μου καὶ θέλω τὰ εἶσαι
πρὸ τῶν ποδῶν σου. Ἐμπροσθέν σου ὁφείλω νὰ ἐνδύωμαι ἐκ σάκκου
καὶ κιλικίου. Τί λέγω; Συγχώρησον προσέτι τὰς αὐθάδεις ταύτας λέ-
ξεις, καθότι οὐδεὶς εἶναι ἀναξιώτερος νὰ σοὶ δώσῃ ἄστυλον ἢ ἐγὼ, καὶ
καταδέχεται νὰ μ' εὐλογῇς ἐὰν ὅχι δι' ἄλλο, τοῦλάχιστον διὰ τὴν
ἀξίαν τῆς ἀγιωτάτης ἐκείνης γυναίκης, ἥτις μὲ ἐτίμησε τῆς χειρὸς
της, καὶ τὴν ὁποίαν ἀναποφεύκτως ἡ θεία σου εὐσπλαγχνία μοὶ ἔδω-
κεν, ὅπως μόνον διατρέξω ἐυκολώτερον τὴν ὁδὸν τῆς τιμῆς καὶ ἀρετῆς.

X.

ΑΑΡΩΝ ΒΕΣΚΙΔ.

Ὁ περικλεῆς Σααδὶ, ποιητὴς Πέρσης, διηγεῖται τὸ ἀκόλουθον μι-
κρὸν ἀνέκδοτον. Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀαρὼν Βεσκιδ παρουσιάσθη εἰς τὸν
πατέρα του παραπονοῦμενος ὅτι ἀνθρώπος τις εἶχε διαβάλλει κατὰ
τὴν μητέρα του καὶ ζητῶν ἐκδίκησιν δι' αὐτὴν τὴν ὕβριν. Υἱέ μου,
ἀπεκρίθη ὁ γενναῖος Ἀαρὼν, περισσότερον θέλεις καθυβρίσει τὴν
μητέρα σου ἢ ὁ συκοφάντης, διότι θὰ κάμῃς νὰ πισεύσουν ὅτι αὐτὴ
δὲν σ' εἰδίδασκε νὰ συγχωρῇς.

ΓΝΩΜΙΚΑ.

Τὰ πάθη ἅπαντα εἰσὶν μορφὰ τῆς τρέλλας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ
θεία Πρόνοια δι' ἰδιαιτέρας τινας καλοκάγαθίας της, ἐξάγει καὶ ἀπ'
αὐτοῦ τοῦ Κακοῦ τὸ Καλόν. Ὁ φθόνος λ.χ. ὁ ὅστις οὗτος ὁ φαρμακίζων
ὁλοκλήρως λαοὺς, ἐνῶ κατατρέχει ἄξιον τινα ἄνδρα, ἄλλο δὲν κάμνει
εἰμὴ νὰ τὸν ὤθει εἰς τὸ ἐπὶ τὸ κρεῖττον πράττειν ὅπως αὐτὸς τὸν ταπει-
νώσῃ καὶ τὸν βιάσῃ εἰς σωτηρίαν. Τοῦτο τὸ τέρας ἤθελεν εἶσθαι παρυν-
γότερον ἐὰν ὑπὲρ τῆς ἀξίας ἐπῆρει. Οὕτω ἡδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ
τὴν πρόδοον καὶ τελειοποιήσῃ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ ἡ μαρία εἶναι ἐ-
πιεικτικὴ ἐντελοῦς σκέψεως, καίτοι εἰς τὸ Κακὸν διευθυρομένης;

Ὅπως καταπατηθῶσιν βάνανσοι τινες ποτηροὶ, (ἄπειροι εἰσέτε
τοῦ καταχθονίου αὐτῶν ἐπαγγέλματος) ὅτε δυσφημίζουσι τοὺς ἄλ-
λους ἢ ἑαυτοὺς ἐπαινοῦσι τί ἀρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ; Ὁ λίγιστον μέ-
τριος μνήμη. Ἐνθυμοῦ τὰς καλὰς πράξεις τῶν δυσφημιζομένων
καὶ τὰς βδελυρὰς τῶν καυχωμένων. Ἡ ἀνυπακοὴ καὶ παρουργία δὲν
ἡδύνατο νὰ ἐξασκῶνται ἐπὶ τῆς γῆς ἐὰν οἱ ἄνθρωποι κατεῖχον
πλειοτέραν ἀρχίνουσαν καὶ παιδείαν καθότι ἡ μοχθηρία οὐκ ἔστιν
ἄλλο εἰμὴ ἀντίφασις καὶ βλακεία.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α.Ε.Σ. 4196.0012

Ἐξερχομένη τῶν πισστηρίων ἡ Β'. ἐκδοσις τῆς ἀσματικῆς
Ἀκολουθίας καὶ τοῦ Βίου, τῶν Ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων **ΤΙ-
ΜΟΘΕΟΥ** καὶ **ΜΑΥΡΑΣ**, ἥτις διὰ τὴν παντελῆ σχεδὸν ἐλ-
λειψίν της, κατέστη τόσον πολυζήτητος, τὸ ἀναγγέλλομεν πρὸς
γνώσιν τῶν Ὀρθοδόξων συσταίνοντες ἐνταυτῷ αὐτὴν εὐρί-
σκειται δὲ αὕτη εἰς τὸ Τυπογραφεῖον ἐδ' Ζάκυνθος.

Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος **Μοδέ-
σου**, Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἀνετυπώθη ἤδη ἐν Πάτραις
παρὰ τοῦ Κυρίου Α. Σ. Ἀγαπητοῦ. Τοῦ Φυλλαδίου, τοῦτου ἡ
ἐκλογὴ διὰ μὲν τὴν ἐπανιότητά του εἶναι ἐπαινετὴ, διὰ δὲ τὴν
ἐπιμέλειαν ἣν ὁ μνησθεὶς Κύριος Ἀγαπητὸς κατέβαλεν εἰς τὴν
ἐκδοσιν ταύτην, εἶναι αὐτοσύστατον, καὶ ὁ ἐκδότης αὐτοῦ ἀξι-
ἐπαινος.

Τὸ βιβλίον ἐπονομαζόμενον **Θ ΜΑΓΕΙΡΟΣ ἢ Ο
ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**,
μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἱταλικοῦ ὑπὸ Σωτηρίου Λομβάρδου,
ἐξεδόθη παρὰ τοῦ Κυρίου Α. Σ. Ἀγαπητοῦ ἐν Πάτραις. Τὴν
ἐκδοσιν ταύτην τοῦ βιβλιαρίου τούτου, χρησίμου ὄντος καὶ
ἀναγκασιότατου εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν, κατεσχόν ἡμεῖς εἰς τοὺς ζα-
χαροπλάστας καὶ πνευματοποιούς, ἤδη γνωστοποιούμεν καὶ συ-
σταίνομεν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Οροι της Συνδρομής.

Όστις δεχθή το πρώτον Φλλάδιον θεωρείται ως έτήσιος Συνδρομητής.

Α' Συνδρομαί γίνονται εις το Τυπογραφείον εδ ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Β' Συνδρομή είναι προπληρωτέα.

Γ' Τιμή της Συνδρομής, διά μὲν τὴν Ζάκυνθον Πένας 30, διά δὲ τὰς ἄλλας Νήσους Πένας 36, διά δὲ τὴν Αὐτόνομον Ἑλλάδα δραχ. 1 1/2.

Ο θέλων νὰ ἀναδεχθῇ τὴν ἐπιστάσιαν τῆς συνδρομῆς καὶ εἰσπράξεως τόπου πόνος, θέλει ἔχει συμφέρον δέκα τοῖς εκατόν.

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ θέλει ἀναγγέλλει εἰς τὸ ἐξώφυλλον τοῦ νεοφανῆ Συγγράμματος, ὡν ἀντίτυπον ἤθελε σταλῇ πρὸς τὸ Τυπογραφεῖον εδ ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ἀνταλλάσσεται μὲ πᾶν Περιοδικὸν Σύγγραμμα καὶ πᾶσαν Ἑφημερίδα.

Ο Η' ΖΟΦΙΕΤΑΜ Θ νοναμζομονοπά νοιζήλδιδ ότ
ΖΑΙΜΟΚΟΙΟ ΖΗΛΑΙΟΙΟ ΣΗΤ ΖΟΔΙΟ
μοδρδδδμολ νοιζήτωζ όπό δοκίμωτ' όοτ κέ νοδωροτοαμ
ν'Τ' νοιζήτ'Π νέ όοτ'παγα' .Ι .Α νοιζήτ' όοτ όραπ ρθόδιδι
ακ ροτ'νδ νοιζήτωζ μρτ'ότ νοιζήλδιδ όοτ κ'ν'ότ'ρ νοιζήλδ
ν'Τ' όοτ' ριζ κ'ν'ότ'δ'ακ νοιζήλδ'όκιο κ'ν'ότ' ριζ νοιζήλδ'ακ'ν'ότ'ρ
ο ιακ νοιζήλδ'ακ'ν'ότ'ρ ν'Τ' ρ'όκιοτ'ρ

ΙΑΚΩΒΑ ΤΕΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

